СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY
УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.
OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 48. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 28. лютого 1931. VOL. XXXIX. No. 48. Jersey City, N. J., Saturday, February 28, 1931. THREE CENTS.

ВЕТО ПРЕЗИДЕНТА НЕ ЗНАХОДИТЬ ПІДДЕРЖКИ

ВАШИНГТОН. — Президент Гувер переслав палаті послів своє вето в справі позичок на ветеранські бонуси. Це вето аргументував президент тим, що позичка не буде ніякою допомогою для ветеранів, бо вони її у більшости не потребують, а зате видаток у сумі $1,000,000,000 буде великим тягаром для порожної державної каси. Президент подає далі, що цей видаток потягне за собою вищі податки.

Палата послів не звертала на ті заміти уваги, бо вже на протязі 43 мінут заявилася наново за позичку та передала ту ухвалу до сенату.

Ухвала перейшла 328 голосами проти 56.

Кажуть, що законопроєкт знайде потрібну кваліфіковану більшість ще й у сенаті і стане ще цього тижня законом мимо спротиву президента.

ЗАДУШИЛИ СВІДКА.

НЮ ЙОРК. — У звязку з хабарницькими скандалами, в які вмішані полісмени, судді, аґенти й адвокати, приходиться розкрити ще тайну смерти Мисс Вівієн Ґордон, котрої тіло знайдено в Вен Кортленд Парку. Її задушили невідомі злочинці, обвинувши її шию шнурком, на якім вішається білизну.

Візник, Френк Раєн, зізнав, що він, переїжджаючи парком, чув жіночий крик в автомобілю і слідив за ним, але його автомобіль попсувався і він мусів остановитись та залишити слідження.

Мисс Вівієн Ґордон була відставлена в 1923 р. до дому поправи за неморальність. Це сталося на підставі зізнань полісмена Андру Мек Лолина. Коли розпочато слідство в справі надужить, які поповнено на ріжних дівчатах, котрі невинно арештовано й тягнено від них хабарі, Мисс Ґордон зголосилася як свідок, щоби свідчити про надужиття з боку поліції. По тім зголошенню її задушено.

Замішаний у ту справу полісмен Андру Мек Лолин не міг бути наразі переслуханий, бо вибрався кораблем на відпочинок на остров Бермуду.

НЕ ХОЧУТЬ КОРИСТАТИ З ПОЗИЧОК НА БОНУС.

БРУКЛИН, Н. Й. — Бруклинські ветерани світової війни рішили, що тільки ті користатимуть з позичок на ветеранські бонуси, котрі знаходяться в крайній нужді, бо загал ветеранів не є заінтересований у позичці.

ВИВЕЗУТЬ 35,000,000 БУШЛІВ ПШЕНИЦІ.

ШИКАҐО. — Джордж С. Милнор, президент „Ґрейн Стобілізейшен Корпорейшен", заявив, що в найближчих місяцях вивезуть з американських пристаней 35,000,000 бушлів пшениці на експорт. В той спосіб хочуть зробити місце для нового збору.

ТАКИ СУДИТИМУТЬ БАНКИРІВ.

НЮ ЙОРК. — Бернард К. Маркус і 7 високих урядовців замкненого „Бенк оф Юнайтед Стейтс" боронилися всіми способами, щоби не відповідати перед судом за промахи, які довели до банкротства банку. Але суд не прихилився до їх арґументів і обжаловані станутъ перед судом присяжних.

Маркус був президентом банку.

ДОЗВОЛИВ НА ПРОДАЖ ЧАСОПИСУ.

НЮ ЙОРК. — Спадковий суддя Джеймс А. Фолій зізволив на продажу „Ворлда" й „Ди Івнінґ Ворлд" мимо того, що основник тих часописів, померший Джозеф Пуліцер, поставив у послідній волі домагання, щоби видавати часопис без огляду на матеріяльні зиски.

Підприємство перейде тепер в руки часописної компанії Скрипс-Говард. Вправді робітники, заняті при тих часописах, поставили від себе оферту й хотіли перебрати на себе ціле видавництво, зобовязуючися видавати часописи в дотеперішнім дусі, але це мабуть не перейде.

„МАРШ ГОЛОДУЮЧИХ" ДО ОЛБАНІ.

НЮ ЙОРК. — 175 безробітних жінок і мущин розпочали з Юніон Сквер свою подорож до Олбані, щоби предложити ґубернорови домагання в справі допомоги безробітним. Комуністи твердять, що цей похід відбувається під їх проводом, але самі протестуючі не є комуністами.

Машируючі довго не йшли пішки, а таки зараз на Юніон Сквер посідали на тягарові автомобілі й так пустилися в дорогу.

БУТЛЕҐЕРСЬКІ ЗАРОБІТКИ.

ШИКАҐО. — Полковник Роберт Рендолф, президент Шикаґовської Торговельної Палати, подає, що Шикаґо зуживає тижнево 25,000,000 пайнтів заказаного пива. За охорону виробу пива, його транспорту й продажі платять бандитському „синдикатови" Аль Капона тижнево $2,000,000. Обрахунки ті зроблено на підставі зіставлень з Кук кавнті, де продають пиво в 20,000 місцях, якими оперують бутлеґери.

Виріб пива коштує $3 від бочки, а звичайна ціна на бочку виносить $55. Капон оплачує 2,000 людей, котрі стоять на його службі.

ДЕЙВИС ОБОРОНЯЄ СВОЮ ЧЕСТЬ.

Сенатора Дейвиса запідозрено, буцімто він узяв $100,000 за те, щоби боронити цлову тарифу на довіз цукру. Дейвис заявив, що це є звичайна брехня, бо він ніколи не мав у своїм життю нічого спільного з того роду справами.

МОНДЕРСЬКІ УКРАЇНЦІ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ КОМУНІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТИ.

В неділю, 8. лютого ц. р., відбулося в Українському Народньому Домі в албертійському місточку Мондер масове віче місцевих і околичних Українців. Вічем проводив тамошній адвокат Гриць Шкварок, а головними промовцями були два учителі: Олекса Григорович з Кейленд, Алта. і Володимир Купченко з Щипинець, Алта.

Після висухання промов, у яких згадані промовці представили шкідливість большевицької діяльности та агітації для демократичних канадійських інституцій, присутні в числі біля 700 осіб ухвалили резолюції до уряду, в яких домагаються заборонення видавати большевицьку літературу, депортації всіх чужинців, які пропаґують комуністичні засади, а також позбавлення горожанських прав тих натуралізованих горожан Канади, які, заагітовані комуністичними аґентами, змагають до знищення демократичної системи канадійського державного устрою.

АРҐЕНТИНСЬКИЙ УРЯД УСУВАЄ ПОСЕРЕДНИКІВ У ПРОДАВАННЮ ЗБІЖЖА.

З арґентинської столиці подають, що тимчасове арґентинське правління постановило само продавати за кордон збіжа своїх фармерів, щоби супроти теперішньої низької ціни збіжа хоч через усунення посередників продажі забезпечити продуцентам менші видатки підчас продавання. Про це повідомило правління всіх своїх представників в Европі, а також вислало їм інструкцію, в якій поручає, щоби вони всіми силами старалися позискати збіжеві ринки в тих державах.

В Арґентині є дуже низькі оплати за перевіз збіжа через океан до Европи, а також і арґентинська валюта стоїть досить низько на европейських грошевих біржах, тому арґентинський уряд вірить, що його збіжа може конкурувати щодо ціни зі збіжем з інших експортуючих країн.

ЧЕСЬКИЙ УРЯД І МОСКОВСЬКА ЕМІҐРАЦІЯ.

„Русспрес" повідомляє, що чеський уряд вирішив здержати допомогу московським політичним еміґрантам, що досі одержували значні державні допомоги від чеського уряду. Чим пояснити це рішення чеського уряду, годі наразі збагнути. Вістка про це викликала паніку і здивування серед московської політичної еміґрації.

ВТОПИЛОСЯ 54 ОСОБИ.

Підчас великої бурі на Чорному морі затонув радянський корабель „Яварія", а з ним пішло на дно 54 особи, з чого 34 моряків і 18 пасажирів. Досі не добули затопленого корабля з дна моря.

МАНІТОБСЬКИЙ ПОСОЛ, УКРАЇНЕЦЬ, ГОВОРИВ У ПАРЛЯМЕНТІ ПРО ЛЯЦЬКИЙ ТЕРОР.

Другим до престольної промови на відбуваючійся сесії манітобського парляменту говорив посол — Українець з округи Етелберт, Н. А. Григорчук. Підчас своєї промови зазначив він між іншим, що почувається до обовязку супроти своїх виборців і супроти своїх власних почувань звернути увагу парляменту на справу, яка обходить усіх Канадійців, найбільше Канадійців українського походження.

„Я—говорив п. Григорчук—почуваюсь до обовязку звернути увагу на насильства, яких допускалося польське правління супроти української меншости перед, підчас і після виборів, що відбувалися в Польщі пару місяців тому. Чи відомо вам, пане предсіднику, що українських виборців не допускано довідатися про число своєї виборчої листи? Чи відомо населенню Канади, що в теперішньому століттю цивілізації ляцькі поліцаї та жовніри виривали куснями мясо з живого тіла людей? Пане предсіднику, хтось може думати, що національне споріднення заставляє мене висказувати тут свої почування, однак так не є. Я говорю тут як горожанин цієї країни, що підписалася під договором, яким призначено польській державі частину України на означених умовах. Одною з умов було те, що Українці мають мати право повного польського горожанства, одначе факти доказують, що в польській державі для Українців не істнують ці права.

„Другою умовою були школи. Та ось статистика, приготована самою польською владою, подає, що 1920 році Українці мали 3,662 шкіл, а в 1925 вже лише 1,055 шкіл; протягом пятьох літ стратили вони 2,607 шкіл. Чи це додержування умов договору, під якими підписалася Канада з цілою Британською Державою?

„Пане предсіднику, я не одинокий, що підношу голос протесту. На днях більше як 60 послів британського парляменту підписали меморіял з домаганням до свого правління, щоби його представник у Союзі Народів вглянув у цю справу. Якби треба оповісти, що там діється (тобто на Західній Україні під Польщею—прим. Ред.), то це забрало би дні, щоби подати бодай загальний начерк. Я оставляю це з думкою, що я хоч попробував поінформувати канадійський загал про те, що діється, щоби він міг собі виробити свій власний погляд і завізвав своє правління пошанувати свій підпис під договором".

ВОЛОЦЮГИ ЗАСТРІЛИЛИ НАЙБОГАТШОГО ПОЛЬСЬКОГО ДІДИЧА.

Три волоцюги застрілили відомого польського дідича, графа Рудольфа Баворовського. Полюючи в своїх лісах, здибався дідич з трома узброєними волоцюгами. Дідич завізвав їх, щоби віддали йому зброю. У відповідь на цей зазив вистрілив один з волоцюг на Баворовського й убив його на місці. Жандармерія приарештувала вже всіх трох. Замордований був знаною особою, уходив за найбогатшого дідича в Польщі, а за Австрії був послом до парляменту.

НЕ БУДЕ БЕЗПЛАТНИХ ГОМСТЕДІВ В АЛЬБЕРТІ.

Альбертійське (Канада) міністерство копалень і земель видало розпорядок, що з днем 15-го лютого ц. р. ніхто не діставатиме гомстеду, поки не ввійде в силу новий закон, що має бути ухвалений на цій парляментарній сесії.

Урядовий плян зміни дотеперішнього закону має бути обговорений ще цього тижня. Покищо не відомо, чи напевно набування безплатніх гомстедів буде скасоване, одначе з півурядових жерел подають, що після урядового пляну воно мало би бути знесене.

ЧЕРГОВА ЧИСТКА ДУХА УКРАЇНСЬКОГО „СЕПАРАТИЗМУ".

Президія „Всеукраїнського Центрального виконавчого комітету" та „Рада Народніх Комісарів" радянської України вирішили скасувати Народній Комісаріят Торговлі харківського „уряду", а на його місце встановити Народній Комісаріят Постачання зі скороченими правами і межами діяльности.

ЧИ СПРАВДІ ЗМІНА КУРСУ?

Чеська ґазета „Подкарпадскі Гласі" робить докори міністрови освіти чеського уряду, що, мовляв, він заборонив дальше поширювання чеських шкіл на Закарпаттю.

ЦІКАВИЙ РЕКОРД.

В одній ріці Сибіру зловлено угра, заосмотреного розпізнавчою маркою, яку заложили йому в Алясці. По переведенню кореспонденції виказалося, що угор відбув протягом 44 днів дорогу 2,000 кільометрів.

ОДИН З ТИХ, ЩО ЗЛОМИВСЯ, А НЕ ЗРАДИВ.

В місцевости Великий Бечкерек в Югославії помер поручник Української Армії, Федот Кульбачний. Покійний старшина був родом з села Ольшана, лебединського повіту, в Харківщині.

„НЕ ТАК ТІ ВОРОГИ, ЯК ДОБРІ ЛЮДЕ".

Війтом в селі Доброміркв коло Збаража є людина, про яку довго ходила слава доброго патріота. Аж ось прийшла пацифікація; всім попало, й війтови не менше. Та видко, що замісць нагнати більше розуму до голови, сталося навпаки і розум утік у... пяти. І зачалося. Війт справив своїм паціфікаційним добродіям величавий баль. А потім взявся до місцевого „Лугу". Коли двічі староство і поліція заряджували скликання зборів „Лугу", щоби самі члени „Лугу" розвязали з власної волі своє товариство, і коли двічі це не вдалося, бо раз члени не явилися, а другий раз зібрані збори заявились проти розвязання „Лугу", — тоді власне війт пішов до ...пят по розум. Став лякати село військом, став ходити від хати до хати списувати кватири для нього і нарешті в неділю, 25. січня ц. р., скликав до себе, тоді як відправлялася Служба Божа, виділових „Лугу" і заявив їм, що коли Виділ не розвяже свого Товариства, то на село прийде карна експедиція. Отак-то завдяки своїм „добрим людям" село готове втратити два товариства: „Луг" і „Просвіту".

СТАЛІН ДАЛІ ВИКИДАЄ З ПАРТІЇ СВОЇХ ПРОТИВНИКІВ

СТАРИЙ КОМУНІСТ І ВИЗНАЧНІШИЙ ТЕОРЕТИК КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ, РЯЗАНОВ, ВИКИНЕНИЙ З ПАРТІЇ.

МОСКВА (СССР). — Центральний Виконавчий Комітет російської комуністичної партії оголосив коротке повідомлення про виключення з партії директора Марксівсько-Енґелівського інституту, Рязанова. Рязанов належав до ґрупи найстарших комуністів ідеольоґів і творців комуністичної партії. Він є визначнішим теоретиком комунізму. Рязанов знаходився довший час на становищу директора інституту, який давав теоритичні знання багатьом лідерам комуністичної партії.

Звертає на себе увагу те, що супроти Рязанова не було вжито навіть звичайної форми: „зрікся на власне бажання становища директора інституту", як це завжди робилося раніше для всіх визначних комуністів, котрих викидали з їх становищ. Кажуть, що Рязанов по своїй ідеольоґії був близьким до Троцького й піддержував Рикова. Він свого часу був на авдієнції у Сталіна, якому заявив своє розкаяння в ухилі від партійної лінії. На місце Рязанова директором інституту призначено нікому невідомого навіть в Росії „професора" В. Адорацького.

Розпочав свою працю зїзд совітів Російської Федеративної Соціялістичної Републики. На зїзд прибуло понад 500 делеґатів. Слідуючий дворічний зїзд совітів усієї радянщини відбудеться 3. травня б. р., отже теперішній зїзд є наче підготовкою загального зїзду.

КЛЯСОКРАТІЯ В РОСІЇ.

МОСКВА (СССР). — Населення Росії тепер поділили большевики на більше кляс ніж у кождій капіталістичній державі. Крім дого комуністична влада всі кляси різко відмежувала одну від другої й поставила в ріжні умови життя. Марксівська теорія ділить населення країн на дві основні кляси: капіталістів та робітників. Але в Росії, де марксизм з теорії нібито перетворився в дійсність, населення поділено на кляси, по яким воно годується, оподатковується, ставиться на працю, має довіря влади й усі права, або переслідується владою.

Наприклад селянство поділено на кулаків, середняків, бідняків і „батраків" (селянський беземельний пролетаріят). Лише дві останні кляси селянства радянська влада фаворизує. Інші кляси переслідують. Робітництво большевики поділили на працьовників фізичного труду, „робочі", і на канцелярійних робітників, „служащі". Крім того робітники фізичного труду поділені на тих, що працюють на тяжких, чорних роботах, і на тих, котрі працюють на лекших роботах і мають кваліфікації.

Всю інтеліґенцію поділено на три основні кляси: „ліщенців", позбавлених усіх прав і переслідуваних владою, „попутчиків", котрі признали радянську владу фактом і співробітничать з нею, й нарешті на власну комуністичну інтеліґенцію. Кожна кляса населення Росії тепер має владою окреслені права, або, ліпше сказати: певний степень безправства в країні, де панує диктатура одної партії.

ПОЛЯКИ ДОМАҐАЮТЬСЯ СЛІДСТВА.

ВАРШАВА (Польща). — Уповноважений польського посольства в Москві звернувся до большевицької влади з домаганням, щоби вона перевела докладне слідство в справі спроби одного чекіста обікрасти польське посольство. Як відомо, в ночі 16 лютого в польськім посольстві схоплено чекіста, який добирався до посольських шуфляд.

НІМЕЦЬКІ КАПІТАЛІСТИ — ГОСТІ КОМУНІСТІВ.

МОСКВА (СССР). — Сюди прибуло 18 представників німецької індустрії. Вони пробудуть в Росії 12 днів як гості Всеросійської Економічної Ради. Приїзд їх має приватний характер для студій становища радянської індустрії й промислу, щоби зясувати, які можуть бути користи для німецьких капіталістів від співробітництва з російською комуністичною господаркою.

Це їм потрібне тепер, коли стає на чергу дня справа поновлення німецько-російського торговельного договору, який кінчиться в червні біжучого року. В складі комуністичних гостей знаходяться представники від найбільших німецьких індустрій та капіталістичних маґнатів.

ЕСПАНІЯ ПЕРЕД НОВОЮ КРІЗОЮ.

МАДРИД (Еспанія). — Републиканські провідники кажуть, що Еспанія стоїть перед дальшими заворушеннями, бо більшість населення незадоволена з теперішнього режиму, а поведінка короля не дає надій на його зміну. Представники залізничників ухвалили розпочати залізничий страйк у цілій державі.

ВОЄННІ ВИТРАТИ ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ (Франція). — Палата послів ухвалила воєнний буджет Франції на 1931 рік у висоті 461,000,000 долярів (майже 12 міліярдів франків). Це найбільший буджет, який колинебудь мала Франція в повоєнні часи.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ОСТЕРІГАЮТЬ, АЛЕ НЕ ПОПРАВЛЯЮТЬ

Полковник Генри В. Андерсон з Вірджінії заговорив про прогибіцію. Це бувший член так званої Комісії Викершема, котра по довгих нарадах і дослідах видала своє оречення, в якім заявилася проти знесення прогибіції. Оте оречення комісії на ділі нічого не вирішило, а тільки ствердило, що прогибіція не може вдержатися без кооперації загалу, та що сентимент загалу є проти прогибіції.

Полковник Андерсон, виголошуючи перед Товариством Купців промову в справі прогибіції як приватна людина, використав усі відомости, які зібрала комісія Викершема. І от з того боку його промова набирає більшої ваги.

Андерсон стверджує, що прогибіція є важким ударом, бо підриває основи держави і вносить заколот, а далі є великою загрозою для здоровля теперішнього покоління й майбутнього. Він виразно признає, що цього стану, який тепер є в Америці, не можна назвати прогибіцією. І здає собі добре справу з того, що годі поправити ті відносини наказом згори чи тим, що одні других будуть обжаловувати, або поділяться на фракції, які себе взаїмно будуть поборювати.

Полковник Андерсон стверджує далі, що перші роки прогибіції спричинили поправу соціяльних і економічних відносин, але, почавши від 1922 р., все те змінилося на гірше, бо пиянство збільшується з кождим роком, а з ним зростає смертельність від алькоголю та злочинство. Злучені Держави позбулися, як каже Андерсон, шинків, але зате на їх місці виросла каста бутлеґерів, які є ще більшим ворогом тверезости ніж шинки, бо до шинку треба було піти, а бутлеґер заходить сам до хати і приносить напитки.

Зі звіту Андерсона виходить, що в Злучених Державах продукують тепер у часах прогибіції річно 876,000,000 ґальонів алькоголю, себто на кожду голову родини припадає тижнево три кварти алькоголічних напитків. Дохід бутлеґерів виносить річно $2,850,000,000.

Мимо цього Андерсон є тої думки, що загал Американців є таки за поміркованість, а проти прогибіції, туму тільки, що вважає, що вона наражує особисту свободу одиниці. І тому він є далі проти знесення прогибіції, та подає новий плян, як її форсувати.

Та, знаючи, що без кооперації загалу і стейтів такого діла годі доконати, Андерсон бачить лихо та його погубні наслідки, але його не усуває.

ЕВРОПА ТА СОВІТСЬКИЙ СОЮЗ

Був час, коли в Европі панувало переконання та поширена ілюзія, що пролетарська диктатура на Сх. Европи не зможе впоратися в ріжними господарськими та іншими трудносщами, а тому або загине цілком або, шукаючи собі поратунку, змушена буде відмовитись від утопійних експериментів та шляхом певної еволюції перетвориться в якусь систему народоправства.

Сувора дійсність не виправдала таких надій. Навпаки, пролетарська диктатура до певної міри стабілізується та шляхом нових експериментів намагається навіть поширити та зміцнити підставу свого панування у Совітському Союзі.

Що правда, керовники комінтерну так само помилилися в своїх сподіванках, що в ближчому часі також в Европі у той або інший спосіб вибухне пролетарська революція. Не дали покищо особливих наслідків і спекулятивні заходи агентів комінтерна в Китаю, в Індії та по інших країнах світа. світа.

І от Европа та Совітський Союз, так мовити, на підставі неписаної умови, що питання про перемогу капіталістичної чи соціялістичної системи має вирішити лише будуччина, вже роками перебувають у дипльоматичних та торговельних стосунках.

Проте доводиться стверджити, що не всі европейські країни та не в однаковій мірі уважають доцільним підтримувати ті або інші форми співробітництва з Совітським Союзом.

До певної міри у звязку з цим фактом в Европі панує чимала ріжноголосиця відносно будуччини пролетарської диктатури на Сх. Европи. Так в певних колах поширена стара думка, що совітська влада навіть в ближчій будуччині може загинути, коли не спроможеться перевести в життя своїх господарських плянів. Тому, мовляв, не слід її підтримувати шляхом торговельного співробітництва. Це тимбільше, що совітська влада використовує торговельні зносини з Европою також з метою посилення того господарського безладдя, яке запанувало в Европі в наслідок недавньої війни та світової економічної кризи. Отже Европа повинна власними силами добиватися належної господарської консолідації, бо лише за таких обставин ізольована пролетарська диктатура може загинути.

Навпаки, в інших колах поволі запановує переконання, що саме існовання Совітського Союзу унеможливлює належну господарську консолідацію та справжнє замирення Европи, що пролетарська диктатура є постійною погрозою для політичної рівноваги та сталого миру в цілому світі. Якраз тому всякі пляни та заходи про розэброєння чи про господарську санацію Европи залишаються лише гарними проектами.

Мовляв, усюди економічна кріза все загострюється та викликає щораз більші ускладнення, а тимчасом совітська влада переводить в життя свій пятирічний плян та зміцнює технічну й господарську силу пролетарської диктатури. Себто коли Совітський Союз незабаром буде добувати 120 міліонів тон вугля, 45 міліонів тон нафти і 25 міліонів тон залізної руди та продукувати 17 міліонів тон чавуну і 18 міліонів тон криці, 100 міліонів тон збіжа і понад 2 міліони тон цукру, а також вироблятиме річно 200 тисяч авт, 150 тисяч тракторів та розбудує власну машино-будівельну, електро-техічну і хемічну промисловість, то він досягне такої господарської незалежности та могутности, що буде серіозною загрозою та конкурентом не лише для рільничих, а також для промислових країн Европи.

Мало того, завдяки такій швидкій розбудові промисловости мілітарна сила пролетарської диктутури може так зміцнитися, а її авторітет набере у світі таких розмірів, що тоді дуже важко буде мріяти про загибіль чи поваленя совітської влади. Отже необхідно, поки ще не пізно, вжити таких заходів, щоби вони прискорили розпад совітського союзу та причинилися до ліквідації пролетарської диктатури на Сході Европи.

Нарешті істнує ще й третій, нині мабуть найбільш поширений в Европі, погляд, а саме, що хоч Сов. Союз і упромисловлюється досить швидко, проте ця країна з простором до одної-шестої земної кулі та з населенням у 160 міліонів душ навіть після переведення в життя пятирічного господарського пляну залишиться лише рільничо-промисловою країною, що вона потребує ще принаймні дві такі пятирічки, як перша, щоби стати справді промисловою країною. Разом з тим уважається, що упромисловлення Сх. Европи є процесом природним, що вона й за іншої влади та обставин буде змушена провадити таку саме політику упромисловлення.

Мало того, підкреслюється, що у Совітському Союзі відчувається величезна недостача в капіталах, в технічних кадрах та кваліфікованій робітній силі, а також панують загальні злидні в народніх масах, недостача товарів, жахлива мешкальна кріза та до такої міри все зростають ріжні труднощі, що загальне невдоволення населення совітською владою та обурення проти сучасної господарської політики компартії за певних обставин може закінчитися навіть новою революцією.

Отже Сов. Союз ще довший час не буде серіозним економічним конкурентом для промислових країн Европи, а крім того совітська влада має стільки внутрішних клопотів, що вона мимохіть примушена провадити політику мира, наскільки не бажає прискорити свою загибіль. Тимчасом торговельні взаємини Европи з Сов. Союзом в обставинах нинішньої господарської кризи являються корисними у першу чергу для европейського промислу. Тому саме в інтересах Европи є провадити політику мира відносно Сов. Союзу та все поширювати торговельні зносини з ним. Адже увесь зовнішний торг Сов. Союзу нині досягає лише передвоєнних розмірів та становить усього коло 2% світового торгу.

Як бачимо, европейські держави справді не мають якоїсь спільної думки відносно совітської влади, а в залежности від своїх господарських інтересів або з інших причин провадять досить ріжнобіжну політику на Сході Европи.

В свою чергу також в колах совітських можновладців панує нині досить велика ріжноголосиця супроти Европи. Так праві комуністи не лише взагалі висловлюються за політику мира на міжнародній арені, а навіть рішуче виступають проти занадто радикальних експериментів у внутрішній політиці, побоюючись, не безпідставно, що як збройний конфлікт на Сх. Европи так і сучасна господарська політика совітської влади можуть причинитися до загибелі пролетарської диктатури. Тому необхідно всякою ціною уникати будьяких конфліктів, поки пролетарська диктатура належно не зміцниться та не закріпиться.

Навпаки, ліві комуністи переконані, що рано чи пізно поміж Европою та Сов. Союзом безперечно прийде до збройного конфлікту, а тому, мовляв, необхідно так підготовити та активізувати ріжні секції комінтерна, щоб вони у слушний час були в стані викликати внутрішні заколоти в европейських країнах та таким робом паралїжували сили Европи, колиб вона вирішила чинно виступити проти Сов. Союзу. Крім того комуністи взагалі намагаються всякими способами загострити міжнародні антагонізми або внутрішні чвари, щоб Европа безнастанно перебувала у стані господарського безладдя та всяких інших клопотів.

Нарешті більшість совітської компартії та основне ядро комінтерна тримаються тої думки, що необхідно виграти час та використати світову господарську крізу з подвійною метою. Передовсім шляхом швидкого упромисловлення Сов. Союзу та на ґрунті усуспільнення народного господарства вони намагаються поширити та зміцнити підставу пролетарської диктатури, як також зліквідувати небезпечний для її панування приватно-капіталістичний сектор у Сов. Союзі. З цею метою компартія намагається як найскорше перевести колєктивізацію рільництва та робить усі можливі заходи, щоб протягом ближчих років як найбільше розбудувати важку промисловість.

І от, використовуючи той факт, що Европа має нині досить своїх власних клопотів та провадить загальну політику замирення, совітська влада сподівається на ґрунті безоглядного визиску всього населення так піднести сільське господарство і зокрема поширити в таких розмірах засівну площу під технічними культурами, щоб навіть в ближчій будуччині в міру потреби забезпечити Сов. Союз ріжною сировиною, необхідною для розвитку легкої промисловости.

Разом з тим швидка розбудова важкої промисловости має уможливити належний розвиток усіх родів транспорту, машино-будівельної та військової промисловости. Себто, компартія поставила своїм завданням як найскорше досягнути такої господарської незалежности Сов. Союзу від Европи, щоб на випадок війни або бльокади він був у стані витримати навіть повну ізоляцію від цілого світу.

Якраз тому совітська влада намагається протягом ближчих 7—8 років довести добування вугля до 300 міліонів тон, добування нафти до 90 міліонів тон, добування залізної руди до 40 міліонів, а виробництво чавуну до 35 міліонів тон і криці до 40 міліонів тон. Одним словом: пролетарська диктатура мріє не лише наздігнати передові промислові країни Европи, але навіть Злучені Держави Америки.

І лише тоді, ставши промисловою та досить могутньою країною, а також здобувши собі належний авторитет у світі та доказавши, що пролетарська диктатура дійсно має певну перевагу над іншими політичними системами, Совітський Союз за допомогою комінтерна мабуть розпічне на ширшу скалю свою акцію в напрямі прискорення пролетарської революції в Европі, не боячись у слушний час викликати навіть збройний конфлікт з нею.

Навпаки, до того часу совітська компартія буде продовжувати на міжнародній арені політику мира, чого домагаються також праві комуністи. Проте, йдучи на зустріч лівим комуністам, совітська влада за допомогою комінтерна безперечно буде продовжувати свою попередню політичну працю з метою посилити внутрішні труднощі в ріжних европейських країнах, як також намагатиметься зогострити всякі міжнародні антагонізми, щоб Европа і на далі перебувала в стані політичного напруження та господарського хаосу.

Адже всі комуністи не лише дбають про зміцнення всіх секцій комінтерну та про поширення його впливу в робітничих масах, а мріють також про те, що розподіл Европи на два табори, а саме на табор ревізіоністичний і антиревізіоністичний, як також деякі інші антагонізми, можуть з часом причинитися навіть до нових збройних конфліктів. Якраз тому комінтерн та його приклонники намагаються унеможливити всякі заходи Европи в напрямі консолідації й замирення та ріжними способами дискредитують Лігу Націй, концепцію Паневропи і т. д., доказуючи, що такі пляни та заходи скеровані проти Сов. Союзу. Цим пояснюється й той факт, що совітська влада та преса, а також й европейські підголоски, безперестанно галасують, начебто Европа або принаймні деякі европейські країни готують інтервенцію проти пролетарської диктатури.

Проте нема сумніву, що старий антагонізм Европа-Росія, або нині Европа-Сов. Союз, себто, хто кого переможе: чи пролетарська диктатура европейський капіталізм чи буржуазна Европа совітську владу на Сх. Европи, справді стоїть на денному порядку і безперечно закінчиться в будуччині оружною боротьбою.

Населення Сов. Союзу твердо переконане, що пролетарська диктатура на Сх. Европи є лише тимчасовим явищем, що вона раньше чи пізніше загине. Невідомо лише, як довго вона ще потримається, бо кожний подібний режім занепадає та гине, виконавши свої певні завдання та вичерпавши власні творчі чи руїнницькі сили. Тому не виключне, що пролетарська диктатура проіснує ще довший час, поки нарешті вибухне справжня революція, або поки вона буде зліквідована шляхом державного перевороту.

Себто нема певности, що пролетарська диктатура загине до того часу, поки прийде на чергу дня збройний конфлікт поміж Европою та Сов. Союзом. Тимчасом населення Сх. Европи твердо переконане та вірить, що цей збройний конфлікт є неминучим та доцільним, бо він прискорить вибух тої нової революції, у якої хвилях безперечно загине й пролетарська диктатура.

Правда, як Росіяни так і особливо Українці не покладають надій на те, що сучасна Польща може відограти велику ролю в майбутних подіях. Не виключене, що вона не витримає оружної боротьби і навіть загине внаслідок своєї внутрішньої політики, але ніхто не має сумніву, що Европа поставлена в примусове становище та керуючись передовсім власними інтересами спільними зусиллями, як то вже було понад сто років тому підчас боротьби проти Наполеона, таки дасть собі раду з большевицькою небезпекою та примушена буде належним способ подбати про справжнє замирення Східньої Европи.

Нам здається, що ці міркування та надії більшости совітських громадян являються слушними. Бо справді, поки істнує пролетарська диктатура на Сх. Европи, неможливо не лише добитися сталого мира в цілому світі, але й годі мріяти навіть про господарську консолідацію Европи:

В. Богуш.

А. Каралічев.

ГРІХ ДЯДЬКА ІВАНА.

Раз дуже раненько станула душа перед залізними ворітьми, що ведуть до раю. Це був дядько Іван. Він вийняв ізза череса металеву люлечку та застукав нею легенько. Тяжкі ворота відчинилися. На ясному тлі зявився святий Петро.

— Хто там?

— Це я — дядько Іван, за життя війт у Ренґеві.

— Чого тут шукаєш?

—...Та я... — сказав дядько Іван трохи нерішучо — моє життя на землі скінчилося, а наш панотець усе обіцяв мені, що я по смерти могтиму дістатися сюди, як справедливий... Я дуже старався правити моїм селом, людям добро чинити. Тому я тепер рад би простягнутися під райським деревом, курити собі люльку та втішатися спокоєм і красою.

— Незла думка, це мушу признати! — відповів святий. — Та насамперед мусимо поглянути, чи ти заслужив собі на рай.

— О, щодо цього не журися. Хтож інший мав би заслужити собі на рай, як не я? Та скажи, чи у вашому раю гарненька тінь? У Ренґеві мені найбільше надокучила спека.

— Чи є тінь? Самособою. Цеж не був би рай, колиб там не було всього, що собі хто лище забажає.

— Знаєш, я лише тому питаюся, бо я люблю спочивати під деревом. Нема там певно мух?

— Щось також! Ні однісенької.

— То дуже ґарно. Мухи тай теє... я дуже ненавиджу.

Тимчасом святий зняв вагу, що висіла на цвяху райських дверей.

— Нумо, поглянемо, — сказав святий — як ти жив на землі. Вичисли мені свої добрі діла! Вага все точно означить. Ось тут на ліву терезку кластиму твої гріхи. На праву кидай все добре, що ти зробив за все твоє життя. Коли вона буде тяжча, то тебе радо приймуть до раю.

Дядько Іван почіхався в голову та став говорити:

— Передовсім, добрий святий Петре... передовсім покладімо на терезку фонтану з обома басейнами, що я її побудував серед села. Кожен може бачити її. Нема кращої. Вода чиста наче хрусталь. Усе село йде туди вечером із ведром. Цього мабуть буде доволі?

— Ні, — відповів святий Петро.

— Ще мало? А великий камінний міст на Янтрі? Чи ти йшов тим мостом, вартівнику дверей доброго Бога? Чи рахував ти кроки? Трицять пять кроків, як мені життя миле! — та ба, що це за міст! — Коли глянеш з моста, то голова закрутиться. Я дав від себе тисячу цекінів!

— Залегкий твій міст, дядьку Іване! Твій гріх тяжчий!

— А до чорта! — Ах, не гнівайся, мій добрий святий, я забувся — це не мав бути проклін, лише так із схвилювання... Все ще замало, кажеш... Добре, то покладімо ще на вагу нову церкву в Ренґеві! Ти знаєш її? Глянь трохи крізь хмари — он бач, там вона! — Оця біла ось там — на кінці села, а хрест Господній знімається на шпилі та сяє понад усі вершки. Сім літ складав я гроші на будову, нераз і не два не заснув я з жури. Не розповідаю того, щоби жалітися. О ні. Я зробив це ради спасення душі.

— Дядьку Іване, — сказав святий — це все, що ти ось тут подаєш, це все технічна й організаційна праця. Вони в нас важать не богато. — Святий Петро підняв вагу — вона не добре показувала для нещасної душі. — Ми цінимо лише етичні вчинки.

— Ети...? Як це ти сказав, святий воротарю? Шо це ви так високо ціните? Я не зрозумів. — І він глядів трівожно на вагу та похитував головою.

— Етичні вчинки, — пояснив святий. — Вчинки людської любови.

— Людської любови... — повторив дядько Іван збентежений та зажурений. — Дійсно, на жаль, пригадую собі може запізно. І про це говорив часом наш панотець — хоч не саме до мене, до війта. — А потім говорив далі, він нараз розсердився на себе самого, на свою стару забудькувату голову. — Та що, до чорта — ах, ах, даруй, Христа ради — це вирвалося так лише з привички... Щож це за такий великий мій гріх — щоби я знав, що й як?

А святий Петро сказав:

Пригадуєш собі ще той день, як ти покінчив великий міст? Із девятьох сіл зійшлися люди до Ренґева, щоби подивляти будову та щоби помогти благословити. Скільки вина поплило тоді! А як на радощах молодь танцювалава! — Перед мостом при дорозі сиділа якась бабуся, одноока чужинка, хотіла відпочати, бо була на мандрівці. Ти по одязі пізнав, що то була Туркиня. „Вступися, ти стара вороно!" скрикнув ти зарозуміло, розгорячений вином — „ви іншої крови забірайтеся з нашої чистої землі!" Чи то ти кричав так? Признаєшся? Юрба довкола тебе реготалася. Туркиня мовчала. Та з її ока покотилася сльоза та мерехтючи спала на землю. Глянь, нещасний, осьтут лежить ця сльоза — на лівій терезці ваги, сама одна. А всі церкви, мости, басейни, твоє добре вісімдесятьлітне життя не всилі переважити цієї одної сльози.

Дядько Іван похилив голову та помало ступав дорогою до пекла.

З болгарського переклав

М. Н.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Центр. Комітет, Рачестер, Н. Й. Ваш допис не є дописом, а оголошенням про день, коли відбудеться Свято Шевченка. Тому не може бути видрукуваний як допис.

М. І., Жірард, О. Все, що ми одержали і надавалося до часопису, було проголошене. На грошеві звіти треба ждати принаймні місяць, бо їх є дуже богато.

Бавнд Брук, Н. Дж. До звіту про концерт належить додати, що на нім виступала наша співачка, п-на Ярослава Білоруська.

М. В., Сейнт Луіс, Мо. На все є свій час, а тимсамим і на протести. Цей протест мав би був більше значіння, коли би був висланий тоді, як ішли сотки протестів з Америки. Та тим не хочемо відмовити доброї волі й заслуг тим, що подбали і про цей протест. В протесті до Ліґи Націй є похибка, бо там говориться про те, що Галичину віддано Полякам на 25 літ. А такого рішення не було. Пригадуємо Вам, що всякі резолюції передруковуємо тоді, коли вони були друковані в американській пресі. Тому пришліть нам витинки з американських ґазет, а ми їх у своїм часі передрукуємо.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Литовсько-українське віче.

Елизабетські Литовці витали дня 24 лютого представника рідного краю, професора К. Біржишку.

До цього свята прилучилися і місцеві Українці.

У просторій галі литовської католицької церкви св. Петра і Павла в Елизабетпорт відбулося величаве віче, получене з виступами українського й литовського хору. На це віче прибули представники української громади, а також богато місцевих Українців.

Віче розпочато відспіванням литовського й українського національного гимну. Потім литовський церковний хор, під проводом литовського музика й композитора В. Жилевичуса відспівав дві литовські пісні, яких автором є литовський поет Вайчунас. В одній з них співається про те, що литовський нарід ніколи не забуде свого Вильна й не успокоїться, поки Вильно не буде в його руках.

Проводив вічем дуже вміло місцевий литовський священик о. Симонайтис, американський уроженець, але загорілий литовський патріот і великий прихильник Українців. Він підчеркнув, що дійних приятелів пізнається в нещастю і до тих приятелів зачислив український нарід.

Потім покликав до слова місцевого українського пароха, о. М. Кінаша, котрий привитав професора Біржишку від української громади в Елизабет та згадав за ту щасливу хвилю, коли то 16 лютого 1918 р. Литовська Тариба проголосила незалежність Литви. Свою красноріччиву бесіду закінчив о. Кінаш кличем у честь литовського народа, передаючи його в руки проф. Біржишки.

Литовський консуль Даузвардис говорив по литовськи про великі заслуги, які положив Шановний Гість для визволення Литви.

Д-р Мишуга підкреслив потребу постійного звязку між американськими Литовцями і Українцями.

Український хор „Боян" відспівав під проводом дяко-учителя А. Лаврова низку народних пісень.

Громадянин Горохівський говорив про ті спільні ідеали, які лучать Українців, Литовців і Білорусинів, а також про боротьбу як одинокий шлях до визволення зпід Польщі.

Шановний Гість, професор Біржишка, виголосив довшу промову, в якій переповів боротьбу за Вильно. А потім обговорив ширше справу литовсько - українсько - білоруського зближення. Проф. Біржишка доказував, що Литва сама не вдержиться і мусить шукати союзників, та що тим природним союзником є український нарід, а далі нарід білоруський.

Ціла його промова була нахована великою вірою в побіду української справи.

Потім співав ще литовський хор пісню „Куди течеш Шешупе". Ріка Шешупе є притокою литовської ріки Німана, яка є для Литовців тим, чим є для Українців ріка Дніпро.

На закінчення відспівав ще український хор три пісні, а останньою була пісня „Не пора Москалеви й Ляхови служить".

о. Симонайтис закінчив отсе віче закликом до литовсько-українського братерства.

Віче зробило на всіх як найкраще враження. Всі присутні осталися о самого кінця і ніхто не рухався, хоч Українцям прийшлося слухати литовської бесіди цілу годину.

Присутний.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Нова Управа Українського Народного Дому.

Через два вечері, 16-го і 20-го лютого с. р., відбувалися річні загальні збори уділовців Української Розбудовчої Спілки, котра є власником Українського Народного Дому при Шестій вулиці в Ню Йорку.

Будинок Українського Народного Дому, як звісно, пішов на ліцитацію при кінці 1928-го року і його купила незначна горстка нюйорських громадян, що опісля зорганізувала себе під англійською назвою:

Ukrainian Development Corporation.

Ся Спілка заряджувала також усім маєтком Народного Дому та докладала зусиль, щоби ширший загал громадянства приступив до Спілки і перебрав Народний Дім на свою власність. По довгих зусиллях вдалося притягнути до сеї акції українське запомогове Товариство „Дністер", з таким вислідом, що кількадесять членів сього Товариства, як і само Товариство, закупило уділи Корпорації. Коли сього довершено, тоді дотеперішна Дирекція рішила уступити в цілости і віддати маєток Народного Дому під управу ширшої громади.

На річних загальних зборах роздано членам писаний на машині звіт приходів і розходів і маєтковий білянс Корпорації. Контрольна Комісія, зложена з адв. Василя Цільника, гром. Іллі Кошлейчука та гром. Івана Марусевича, а вибрана першого вечера загальними зборами, здала свій звіт другого вечера, 20-го лютого, заявляючи, що ціле діловодство і книжки були ведені старанно та совісно і висловила признанне уступаючій Дирекції.

До нової Дирекції увійшли зовсім свіжі люди, а то: Павло Ґаврис, Касіян Добрянський, Дмитро Костишин, Ілля Кошлейчук, Михайло Ратушний, Микола Шуст, Микола Юськевич. До уряду вибрано: Ґавриса, як предсідателя, Юськевича і Шуста як заступників, Кошлейчука як скарбника, Костишина як секретаря.

Нова Дирекція, як Управа Українського Народного Дому, задумує заанґажувати гр. Дмитра Галичина як орґанізатора та менаджера Народного Дому.

С. Демидчук.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА

КЛІВЛЕНД, О.

Комітет Злучених Орґанізацій при роботі.

Польська „пацифікація" в краю принесла нам в Америці певні користи, бо обєднала і загріла до більшої активности. Наш Комітет Злучених Орґанізацій може ствердити, що так є у нас в Клівленді. Бо й влаштоване Комітетом Листопадове Свято й Протестаційна Маніфестація випали надзвичайно величаво при такім великім здвизі народа, якого ніхто не надіявся.

Це й було притокою, що Комітет рішив влаштувати цього року величаве Шевченкове Свято в великій музичній галі в „Поблик Одіторіюм".

На тім концерті виступлять три українські хори, а це: Хори „Бандурист" і „Боян" з Клівленду й Хор ім. Лисенка з Лейквуд, разом з своїми диріґентами: пп. Г. Павловським, А. Когутом і А. Качуром.

Крім того рішено запросити на цей концерт одну дуже визначну співачку.

Оркестра гратиме під проводом п. В. Леська.

Концерт відбудеться у неділю, дня 15. березня, пополудні.

Ми рішили відбути концерт у величавій галі, бо вже годі нам обмежуватися до ріжних кутів, коли хочемо притягнути на свята чужинців і нашу молодь. Великих наших людей треба нам згадувати в такий спосіб, щоби чужинці й наша молодь пізнали, що ми їх так шануємо, як шанують Американці своїх людей.

А наші громадяни з Клівленду і Лейквуд можуть бути горді, що ми поступаємо раз-у-раз вперед, що стаємо з кождим роком свідомішими і сильнішими та добиваємося доступу і до америкаького громадянства.

Комітет.

ЛИСТИ З РІДНОГО КРАЮ

(Подаємо в оригіналі ті листи, що наспіли з краю в справі останніх подій. — Ред.).

Галичина.

Дорога Сестро й Ви Швагре!

Пишу Вам про те, як нам тепер поводиться в теперішніх часах. А поводиться нам так, що годі описати з жалю й болю серця все, як воно є. Та всеж хочу списати Вам наші кривди, бо бажаємо від Вас помочи. До цього часу я, мій чоловік і син наш мали трохи здоровля, та тепер Поляки забрали його. Сталося це тоді, як в наше село впали карні загони ляцькі. Вони почали арештувати мущин та гнати їх в ріжні сторони нашого села. Ми зпочатку не знали, що се буде робитися, але коли настала ніч, Ляхи почали бити мущин. Вони побили мого чоловіка так, що надовго відібрали йому здоровля.

Дома в мене забрали Ляхи 50 кільо бульби, 25 вівса, курку та ще я мусіла їм доплатити. Я ще нічого не знала, що сталося з моїм чоловіком, коли прийшов один Лях і каже, щоби я йшла й забрала свого чоловіка та його брата. За ними пішли ми, жінки, й знайшли їх в пивниці, куди загнали кілька мущин. Звідти їх брали до стодоли, де їх мордували. На ноги затягали великий мотуз і смикали за нього так сильно, що людина падала на землю. А потім лежачого били в страшний спосіб тяжкими биякам й кричали звязаному „вставай, кабане". Котрий тільки міг підняти голову, того били ще більше, аж поки не стратив притомности. Тоді побитого відтягали знову до пивниці й лишали там у страшних болях.

Ми їх навіть не могли пізнати, бо так дуже були всі змасакровані. Не знати було, чи ті люди є живі істоти. Марина взяла свого чоловіка до шпиталю, але його там не приняли. Тоді Роман завіз його до шпиталю при Юрі. Там його приняли. Там відразу здерли всі шматки шкіри з його побитого задку й почали лікувати. Тепер він лежить у шпиталі, а мій чоловік лежить дома. Ляхи побили А. Х. так, що кров у нього текла з ух і з рота. Потім кинули його в рів без жадного поратунку. Лише сусіди Д. вратували його з рова та на вереті принесли до хати. В такий страшний спосіб Ляхи побили багато наших людей. В людей побитих рани гниють і ятряться. Багатьох вже висповідали, бо нема надії, щоби вони залишилися в живих.

Дорога Сестро й Швагре! Ви добре знаєте Романа й Кирила. Вониж ніколи до жадної політики не пхалися, а все тяжко працювали на кавалок хліба. Тепер старий, якому вже 55 років, знову бє камінь в горах, щоби якось прохарчувати себе та родину. Він світа Божого не бачить за тяжкою працею. Просимо Вас о поміч у нашім тяжкім становищу...

М. Ш. і З. Ш.

„КОМУНІСТИЧНИЙ СОЮЗ МАЛОПОЛЬСКІ".

В звідомленнях з процесу що зачався дня 29. січня ц. р. у Львові проти 18 комуністів, читаємо в „Курієрі Львовскім" з дня 30. січня ц. р. дослівно таке: „Підсудний Волошин ніс (підчас демонстрації 5. травня м. р.) велику червону плахту, на якій було виписане вгорі „К. S. M." (Комуністичний Союз Малопольскі), а внизу „З. М. К." (Звйонзек Молоді Комуністичної". Якщо підсудний Волошин (греко - католик) справді в той спосіб пояснював на процесі значіння слів „К. S. M.", то треба подивляти „українізаційний" розмах галицьких комуністів, які від „Партії Західньої України" докотились до „Малопольського Союза".

—o—

СИН УБИВ БАТЬКА І СЕБЕ.

Дня 5. лютого вечером у Перемишлі шофер зі Львова, Роман Товарницький, убив двома револьверовими кулями свого батька, купця Едмунда Товарницького. Опісля сам застрілився. Причина: фінансові непорозуміння. Син загрозив був батькови, що вбе його, коли до вечора не дістане грошей.

— Тепер він уже певно ожениться з тобою, коли ти заваготіла від нього.

— Та де, ми навіть не мали ще часу одно одному виявити любов.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЄСЕ СИЛА.

БОРІТЕСЯ, ПОБОРЕТЕ!

Нас міліони, і ми в ярмі,
Спокійно спину гнемо,
Бють і кують нас у тюрмі,
А ми ще ласки ждемо!

А ласка чомусь не іде,
З Варшави з Бельведеру,
Польща свободу нам несе,
На шаблі і на гверу!

Одна є рада для всіх нас:
Боротись до загину!
І, вірте, прийде нам цей час,
Свободним Україну!

Дмитро Захарчук.

ЦІКАВІ ДОСЛІДИ.

Знаний дослідник морських глибин, проф. Бебе, доказує, що вода є безбарвна і прозора лише в кількаметровій глибині. Коли верства води має принаймні 10 метрів, краска її є зелена. Морська вода в пересічній глибині 70 метрів одержує блакитну краску, а опісля до глибини 200 метрів, фіолетну. Понижче 200 метрів панує стало цілковита темнота і вода має чорну краску.

ПОВОРОТ ТАРЗАНА. (15)

Тарзан поклав ногу на трупа льва і, піднявши вгору своє гарне лице, до повного місяця, видав з горла страшний крик, що аж залящав дівчині в ухах. Залякана, вона скулилася поза ним, як крик завмирав у далечині. Чи він збожеволів?

—o—

Потім його очи спочили на застрашеній дівчині ласкаво. „Я ще ніколи не бачила, щоби хто робив щось подібного", сказала вона. „І сей окрик не був людський", додала вона. Тарзан не вважав за відповідне пояснити їй. Вони пішли далі. Коло потічка вона найшла свої коні. Вони паслися там спокійно. Без пригоди вони доїхали до арабської оселі.

—o—

Як дівчина оповіла батькови свої пригоди, старий шейк і його люди надивуватися не могли Тарзанови. Вони навіть хотіли приняти його за сина племени. Він побув у них цілий тиждень. Потім попрощався з жалем з дівчиною й Арабами та відїхав на своє становище.

—o—

Повернувши назад до Бав Сада, Тарзан здивував немало офіцирів, які давно його вважали за погибшого. З Франції прийшов приказ, щоби він сідав на найближчий корабель та їхав до Кейп Тавн. Та заки він відїхав, постановив зробити ще одну річ, бо в селі шейка він попав на дуже цікаву відомість.